

Le jedno rožo . . . !

Blizu mesta je stala lepa in velika gosposka hiša, okoli katere je cvetlo vse polno cvetic, grmičev in sadnih dreves. Tik pred hišo je bil napravljen vodomet, a malo dalje ribnik, po katerem so složno plavali labodi. Po lepih, s peskom posutih potih se je sprehajala osemletna deklica, hči bogatega hišnega posestnika. Na kodravi glavi je nosila zelen venec, a iz očij ji je sevalo samo čisto veselje. Zdajci obstane pri rožnem grmu ter opazuje vidno zadovoljna čez vse krasno rožo, ki je rastle na njem. Utrgavši rožo, si jo pripne na prsi. Idoč dalje prispe do železne vrtne ograje in kaj vidi tu? Revna deklica je stala zunaj pred ograjo, iztezala roko skozi ograjo ter milo prosila:

„Ah, ljuba deklica, dej, daruj mi kaj!“

„Kaj naj ti darujem?“ povpraša bogata deklica na vrtu.

„Pri sebi nimam ničesar. Le to rožo imam; jo li morda hočeš?“

„Da, da! prosim!“ vzklikne revna deklica ter željno iztegne roko po lepi cvetici.

Lina — tako se je imenovala bogata deklica — si sname lepo rožo s prsij ter jo poda ubogi deklici. Ta se ji srčno zahvali ter steče z njo k svoji materi, ki je bolna ležala v revni podstrešni sobici.

Ko deklica vstopi, se bolnica radovedno skloni v postelji ter deje: „Ali mi kaj prinašaš, Ivanka?“

„Le eno rožo, draga mati!“ odgovori Ivanka. „Dobila sem jo od brhke deklice, ki se je sprehajala po krasnem vrtu.“

„Oj, kako lepa je ta roža!“ vzklikne mati, vzemši rožo v roko in opazujoč jo. „Ivanka, skoči, skoči še po nekaj poljskih cvetic! Spletli bodeva šopek ter v njega sredo vpleteva to krasno rožo!“

Kakor srnica hiti mlada deklica iz sobe na bližnjo senožet. Kakor lahkokrnil metuljček se je pripogibala od cvetke do cvetke, trgala jih in trgala. Kmalu jih je nabrala cel kup ter hitela s cvetkami k materi domov.

Bolnica se zopet skloni v postelji ter splete s hčerkinjo pomočjo lep šopek z rožo na sredi. Izročivši ga Ivanki, ji naroči, naj gre s šopkom na ulico ter naj ga tam ponuja mimoidoči gospodi.

Ivanka je sedela že cele pol ure na oglu mestne ulice, ponujala je in ponujala šopek; a nihče ga ni hotel kupiti. Kakó jo je rezalo v dušo, ko so mimoidoči ljudje le odkimavali z glavo, ali jo celo zavračali, naj ne bo nadležna! Zdajci pa pridrdra kočija. Ustavi se pred Ivanko. Gospod stopi iz kočije, približa se Ivanki ter deje:

„Koliko pa stane ta šopek! Res je lep! Tako krasne rože že skoro nisem videl!“

Mala prodajalka stegne ročico proti gospodu ter odgovori: „Gospod, dajte mi zanjo, kar hočete!“

„Če ti torej dam petdeset vinarjev, kaj bi naredila s tem denarjem?“

„Tako bi ga nesla ubogi svoji materi, ki že več tednov bolni ležè doma!“

Ljudomili gospod takoj spozna iz Ivankinega pogleda, da ima odkritosrčno in pošteno deklico pred seboj. Zatorej odgovori: „No, če je pa tako, dam ti kar celo krono!“ To rekši stisne deklici sreberni denar v roko. Žarečih očij se Ivanka vrne k materi; vesela je bila, kakor bi bil ves svet njen. Svetlo krono položi k materi na posteljo ter jame pripovedovati, kaj in kako se ji je godilo. „Oj, hvala bodi Bogu!“ pravijo mati, „zdaj si lahko kupiva kruha!“

* * *

Mladi čitatelj, mlada čitateljica! Gotovo bi rada vedela, kaj je gospod naredil z rožo? No, šel je naravnost k svoji materi, ki je stanovala v veliki, bogati hiši. Z radostnim srcem ji je daroval šopek z rožo. Mati je bila tega vesela in radostno je vzklikovala: „Oj, kako krasna roža!“ In v tem, ko je ta gospod sedel ljubeznivo kramljaje s svojo materjo za mizo, veseleč se rožine lepote in vonja: sta v revni podstrešni sobici mati in hči hvaležno uživali kruh, ki sta si ga kupili za dobljeni denar.

Glejte, dragi otroci: le jedna roža je bila in vendar je osrečila kar čvetero ljudi! *Janko Leban.*

